

Sovietų kareivis vis dar tebelieka paslaptis

Kuo galima paaškinti tą beatodairinį sovietų kareivio prišinius?

BERLIN. „Sovietų kareivis, nepaisant jau ilgai trunkančio intenstyvaus salyčio mūšiuose, vis dar tebelieka vokiečių kareivui paslaptis“, taip sako karinis laikraščio „Essener National Zeitung“ respondentas. „Maskvos kareivis, sakoma tame straipsnyje, skiria nuo vokiečio kareivio tą prara, kuri susidaro tarp dviejų atkakliai tarp savęs kovojančių armijų. Mes nesuprantame žmogaus, kurį sėplia sovietų kareivio uniforma. Mes nerandame prie šios uniformuotos bolševizmo masės to kareivinio bendrumo tilto, kuris vis dar teberandamas kad ir aršiausiuose susirkimiuose tarp Europos kariuomenių“. Respondentas priveda daugybę užsispymimo ir piktumo pavyzdžių: Sovietų kareivai, kad i turėdami didžiausius nuostolių, puola prieš vokiečių kulkosvaldžius arba kuriame nors kalme terandami tik užmušti ir sunkiai sužeisti. t. y., beviliško sprymosi aukos, kai kurie sunkiai sužeisti patys nuslūžę iš baimės nebūti nužudytais, ko jie iš vokiečių kareivų prisibijo. Kitą pavyzdį sudaro sovietų kulkosvaldininkai, kurie užsikrėtai kai kasko, bevaliai klausydami įsakymu, šudo tol, kol jie patys nebuina sunaikinti. Šios sovietų kareivų paslapties išaiškinimas tegali būti vienas: jis yra padaras 25 metus jau trunkančio konsekventinio teroro, sisteminio valios naikinimo, kuris, pridėjus dar čia rytu tautų mišiniu palinkimą į fatalizmą, šame kare pasiekė savo aukšciausiojo punkto saves sunaikin-

me. Visi belaisviai, išskyrus nedaugelį „tikru“ bolševiku, sako vienai ir tą patį. Visi ūkininkai, kurių sūnūs ir broliai kariauja ir miršta sovietų armijoje, pabrėžia tą patį: jie neapkenčia bolševizmo, jie težino jį kaip tokį režimą, kuris atneše varga, nuolatinę baimę ir amžinių blogą elgesį su jais. Tačiau klausydami rankoje pištalietai laikantį komisaro įsakymu, tie palys uniforma apvilkli ūkininkai ir darbininkai bėga prieš vokiečių kulkosvaldžius, visai nepaisydamis mirties, bėga kartu nuo teroro, nuo amžinos baimės ir baimės, kurių jiems įkalbėjo, skelbdami „baiseybes“. Taigi masė ir teroras yra Maskvos ginklai jos kovoje už būvi. Vartodami masę iš teroro, bolševinių galūnai, be abejo, vieno pasiekė: tai būtent — pačio kruviniausio karo žygio pasaulio istorijoje. Tačiau, kaip respondentas toliau sako, šios neapžvelgiamos žmonių masės ir medžiagos užnugaryje stovi ne karinė vadovybė, kuri vis dėlto kitaip pasielgtų, negu kaip dabar elgiamasi atkakliai laikantis vietoje arba neišmintiniais puolant šiai kulkosvaldžių ir bombonešių laikais, o ypatingai tu- rint galvoje, kad jie turi reikalių su- gerai sukurtu kareiviu ir geriausias šių laikų ginklais“. Straipsnis baigiamas taip: „Sovietų žemėje Europos šiaurės žmogaus asmenybė trenkė i žemę savo baisiausiajai prieš: iš stepių atvarytają masę, kuriai bolševizmas visiškai išplėsė jos sielą“.

Mirė Gottfried Federis

MIUNCHENAS. Trečiadienį Murnau (aukščiausinė Bavarija) po ilgesnės ligos mirė, sulaukęs 58 metus amžiaus, žinomas nacional-socialinius Reichstago atstovas Gottfried Federis. Gottfried Federis, kuris studijavo architektūrą, jau pirmaisiais po pralaimėjimo metais susižiūro su nacionalsocialistiniu judėjimu, o 1918 m. lapkričio mėn. parašė savo „Manifestą palukanų vergijai sulaužyti“. Greta antro savo kūrinio „Vokiečių tautinius ir socialinius pagrindais“ Federis rašė daug straipsnių, daugiausia finansinius politikos srityje. Nuo 1927 m. jis išleido eilę oficialių NSDAP raštų „Nacionalsocialistinė politika“. Nuo antrųjų 1924 m. rinkimų

Gottfried Federis buvo Reichstago narys. 1931 m. jis pirmininkauja NSDAP ūkinėi tarybai. Pėmės valdžią 1933 m. sausio mén. Federis buvo mėn. paskirtas Reicho ūkio ministerijos valstybės sekretoriumi, o 1934 m. Reicho komisaru kolonizacijos reikalams. Nuo 1934 m. lapkričio mén. jis paskirtas profesorium, o nuo 1936 m. spalio mén. — Charloteenburgo aukščiosios technikos mokylos statybos fakulteto ordinariu profesiū.

SANTIAGO (ČILE). „Merkurio“ praneša, kad Valdavijos tardytojas įsakė naujus areštus dėl tariamo „nacinio veikimo“. Nuo antrųjų 1924 m. rinkimų

Pulkininkas J. Petruitis

Kaip jie mus sušaudė

28

Šimtas keturiaskesmet antroji kamera, greta mūsų kameros, visą laiką buvo tuščia. Tai buvo pereinamoji kamera. Tlk staiga vieną naktį, iš penktadienio į šeštadienį, privarė pilną tą kamerą stačių vyru. Jie negalėjo ten nei atsisiesti, nei atsigulti. Tuojau pradėjome kalbėtis per sieną „moržės“ pagalba. Pasirodė, jie jau visi esą nuteisti ir išvežami į Sov. Rusijos gilumą: Kazachstaną, Taškentą ir kitur. Daugumas jų gavę po aštuonerius metus darbo stovyklas ir nedaugelis — po penkerius. Juos teisė kažinės administracinės teismas, kurio jie nematė ir nežinojo, kada juos teisė. Tlk dabar, suvarę juos į šią kamerą, perskaitė jiems to teismo sprendimus. Pagal 58 str., kontrevoliucininkai (vis tiek ar jis buvo ministeris, ar eilinis policininkas) gavo po aštuonerius metus, o pagal 84 to paties baud. kodeksą straipsnį — už sienos perėjimą, po penkerius metus, nors minimam straipsnyje nurodyta bausmė iki trejų metų darbo stovyklas.

Cia jiems davė popierius ir leido parašyti laiškus namiškiam. Kaune gyvenantiems leido pasimatytis su artimaisiais. Pasimatymą turėjo sekme dienį ir labai džiaugėsi, kad jų žmonos tikėjo nustekusios, jog Velykų jie turėsia grįžti į namus. Iš savo žmonų ir artimųjų geros nuotaikos jie supratė, jog mūs visų laukiamoji permaina turi būti netrukus... Mes jiems taip pat palinkėjom ištvermės ir kantrybės. Pirmadienio naktį juos išvežė.

Kas gi darosi Argentinoje?

BUENOS AIRES. Ryšium su aliamuojančiais gandais ir vyriausybės priemonėmis prieš tariamąjį karinį sukilimą, einas viceprezidentas pareigas spaudos atstovas pareiškė, jog krašte yra absolūtai ramu. Nė vienu momentu nebuvo išskilę rimtas pavoju, nors vyriausybė turėjo imtis tam tikrų priemonių prieš kai kuriuos asmenis, kurie turėjė tikslus trukdyti vyriausybės veikimui. Šie asmenys yra nuolat prižiūrimi. Cordobos ir Pranos provincijoje paskelbtos priemonės esančios tik užkardinimo pobūdžiu. Netrukus jos būsiandios atsauktos. Dr. Castillio pažymėjo, jog nėra jokio reikalo prailginti apgulos stovėti. Kaip įrodymą to, kad jo nesama susirūpinusio, jis pažymėjo, jog ateinanti šeštadienį jis vyksta į San Nicola dalyvauti viename vyriausybės akte. Ryšium su šiuo, laikraštis „Razon“ praneša, jog rugpjūčio 30 d. taip pat iš Čilės federalinėje sostinėje laukiamai Siaurės Amerikos karininkai. Pasak laikraščio, jie užtrucks Buenos Airese iki spalio 3 d., o po to vyks į Urugvajų.

jos pareigūnas pareiškė, kad kai kurių karinių ir civilinių asmenų bustai yra nuolatinėje policijos priežiūroje. I valstybės sostinėje veandantieji kelai taip pat yra gręžtai prižiūrimi. Tačiau, esą, negaliama konstatuoti kokio nora nepaprasto sajūdžio.

BUENOS AIRES. Ryšium su pastaraisiais vidaus politikos įvykiams nepaprastą sensaciją sukėlė atvykimas Siaurės Amerikos bombonešių, kurie vakar nutipė El Palomaro kariniame aerodrome. Dėl šio atvykimo pareiškiamas, kad tai esant periodiškai atliekama Jungtinė Valstybių ambasadų karinių i laivynu atsių inspekcinė kelionė. Laikraštis „Razon“ praneša, kad rugpjūčio 30 d. taip pat iš Čilės federalinėje sostinėje laukiamai Siaurės Amerikos karininkai. Pasak laikraščio, jie užtrucks Buenos Airese iki spalio 3 d., o po to vyks į Urugvajų.

BUENOS AIRES. Valstybės prezidento pavaduotojas Castillo trečiadienį priėmė vyriausiąjį kariuomenės inspektoriją generolą Casinelli ir Buenos Aireso provincijos policijos viršininką pulkininką Boettgerį, kurie padarė pranešimus. Castillo po to pareiškė, kad visame krašte yra ramu.

„DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG“ NUOMONĖ APIE ĮVYKIUS ARGENTINOJE

BERLIN. Laikraštis „Deutsche Allgemeine Zeitung“ pirmame savo šios dienos vakarinės laidos puslapioje pareiškia savo nuomonę dėl paskutinių įvykių Argentinoje. Visomis priemonėmis, pareiškia laikraštis, naujas Roosevelto imperializmas traukia Pietų Ameriką į savo glėbi. Jau vyriausybės pakentiamos Tabordos komiteto veikla Argentinoje parodė, kiek šalis yra patekusi į rooseveltinį karo kurstyma, o dabar staiga nustebės pasaulis sužino, kad Argentinos vyriausybė paskutiniuojuoji akmensnū užbėgo už akių pavojinamam samokslui. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ cituoja trečiadienį padarytą oficialų prezidento pavauduotojo Castillo pareiškimą, kad visoje šalyje viešpataują ramybę ir néra jokio reikalo skelbti apsilaitės slob. Po šio oficialaus pareiškimo, konstatuoja laikraštis, kaip pagal komandą kilo istisi debesys gandu, kuriuos paskelbė Reuteris ir Siaurės Amerikos informacijos biurai iš Buenos Aireso. O ypač „Deutsche Allgemeine Zeitung“ nurodo į tuos pranešimus ir zinius, kurios kalba apie „sažūdī“, ketinančią Argentinoje „vyriausybę priversti aiškiai viudas ir užsienių politikos orientacijai“, todėl buvo suimtas tam tikras skalčius karininkų, o karinius aerodromus užėmus reguliarū karjūmenė. Laikraštis savo poziciją baigia šiai žodžiai: „Pamainėjimas kaip tiktais tų aerodromų, kurie juk nuo A iki Z yra karštligiškai varytos Jungtinė Valstybių politikos išreikalautos bazės, rodo, kur šis keliais eina. Jungtinė Valstybių apnoketas Tabordos komitetas jau ibaughino Argeninos vyriausybę. Dabar pasaka apie karininkų samokslą dar šiurkštesnéje šviesoje rodo Roosevelto represijų metodus. Jis yra tas, kuris nori Argentinos viudas ir užsienių politiką priversti pakreipti savo linkme. Argentinos vyriausybė, matyt, nieko nepasimokė iš pavyzdžių Europos, o vėliausia Irano, vyriausybę, kurias Anglia prievertavo į ištumė į neįlaimę“.

J. Valstybės šuoliais artėja prie karo

NEW YORKAS. Jungtinės Valstybės artėja prie aktyvaus dalyvavimo kare, pareiškia „New York Daily News“ ir nurodo į Roosevelto reikalavimą pakeisti neutralumą įstatymą, kad galima būtų apginkluoti Jungtinė Valstybių laivus. Po to prasidės švių serija, pabrėžia laikraštis, o Rooseveltas pati pareiškė, kad šiuo reiškia karą. Nesenai pasakyta laivyno ministerio Knoko kalba kovos laivo „Massachusetts“ nuleidimo proga šiuo atžvilgiu yra dar aiškesnė. Knokas pasakė tai, ką Rooseveltas vėliau norėjo pasakyti. Knokas kalbėjo susitarę su Rooseveltu, nes jei to nebuvo, jis nė dviejų minučių ne-

pasiliktu Roosevelto laivyno ministeriu. Rooseveltas stumia Jungtinė Valstybių tautą į karą, nors 80% tos tautos nenori kištis į karą, konstatuoja laikraštis toliau ir pabrėžia, kad viena karo kurstytojų partija, remiama britų karo vadu, stumia Jungtinė Valstybių tautą į karą. Prie šių karo kurstytojų dabar prisidėda ir sovietų ambasadorius Londono Maiski. Baigdamas laikraštis reiškia nuomonę, kad, jei Jungtinė Valstybių karo kurstytojų partijai pavyks. Jungtinės Valstybės išlaužoti į karą, vieną gražią dieną šito pasigailės ne tikai Jungtinė Valstybių tauta, bet ir pati karo partija.

Per incidentą prie Meksikos prezidento rūmų buvo užmušti 6 žmonės

MEKSIKOS M. Paskutinėmis žinomis, per susirėmimus prie Meksikos valstybės prezidento gyvenamajų namų antradienį popietės šeši žmonės buvo užmušti ir 30 sužeista, jų tarpe viena moteris ir du kareivai. 8–10 žmonių buvo suimta. Prezidentas dar naktį į trečiadienį ilgai tarėsi su viadus reikalų ministeriu. Darbininkų laikraštis „Popular“ reiškia protestą prieš kariuomenės elgesį ir pasakoja, jog to incidento kalti-

ninkai turėtu būti pavyzdingo nubausti. Valstybės darbininkų profesinė sąjunga taip pat užprotestavo prieš kariuomenės elgesį. Oficialiuose sluoksniuose tuo reikalui pasisakoma labai santūriai. **AMSTERDAMAS.** Reuterio parlamentinis korespondentas praneša, kad Churchillis artimiausiai atstovų rūmų posėdyje padarys pareiškimą apie karienę padėtį, ypač nurodydamas į Sovietų Sąjungą.

Dabar kas penktadienį nakties metu minimoji kamera prisipildydo mūsų išvežamųjų, tokų pat būdu nuteistųjų kalinių. Daug per ją perėjo mūsų pažystamųjų, draugų ir giminų. Dabar jie apie mus, mes apie juos nieko nežinome.

Labai daug vargo turėjo mūsų kalėjimo administracija dėl tos kameros, nesumanydama, kaip reikiā ją izoliuoti nuo mūsų kameros, kad mes su ją neiskalbėtume. O kai mes su ją pasikalbame, tuojuo visas kalėjimas sužino, kas nuteisti ir išvežami. Prižiūrėtojai iš kailio nérési, norėdami pačiupti, kas stuksena į sieną. Bet ką tu man padarysi pagaves — aš taip sau žalzdamas barškinau ir tiek! Daugiausia už tai kliūdavo mūsų Petrui, nes jam, kaip geriai igudusias, dažniausiai tekday kalbėti. Kelis kartus buvo atėmę iš jo muščuką, žūrėjo, ar jis neapdaužytas. Bet kas iš to, kad jis ir apdaužytas? Tebūne ir apdaužytas. Kalėjimo tardytojas rūgas irgi nuolat po vieną mus šaukdavo pas save į kalėjimo raštinię ir tyrinėdavo, kaip kas elgiasi, ką kalba, kas su kuo ryšius palaiko. Jis pats vienam kaliniui pasako, kad jo draugas apie jį ką nors jam pranešę, o tam draugui pasako apie aną draugą. Tokiu būdu kalinius suprovokuoja, sukursta prieš vienas kita, kad ir iš tikrujų jie pradedą vienas kita įskundinėti, nes visą jų sistemą, nuo pradžios iki galo, yra pagrįsta tik melu ir provokacijomis. Žinoma, tarp kalinių buvo ir lengvabūdžiai, kurie išduodavo savo draugus, norėdami tuo būdu savo būvi pagerinti. Bet iš to jie jokios naudos neturėjo — su visais lygiai gaudavo tą pačią bausmės porciją, nes NKVD nė kiek su tuo nesiskaito. Pas juos visi dirba ir miršta iš „idėjos“.

Kalėjimo administracijai taip ir nepavyko nuo mūs izoliuoti pereinamosios šimtas keturedesmet antrosios kameros. Kad nuteistieji bei išvežamieji kaliniai negalėtų su mumis susi-

siekti, kameras jiems itaisė kalėjimo apačioje, frontinėje pusėje, rysyje.

I šimtas keturiaskesmet antrają kamerą suvarė mažamečius 8–12 metų vaikus kontrrevoliucininkus, kurie išdidžiai mūms pasigyrė, kad jie būsių baudžiami po penkerius ir aštuonerius metus darbo stovyklas. Jie be paliovos triukšmavo, pešesi, skundė vieni kitus prižiūrėtojams, kurie jokiu būdu neįstengė jų suvaldyti. Kadangi mes su jais nenorėjome kalbėti, tai jie palaikė ryšius su kriminaliniais kaliniais apačioje: nuleisdami virvute per langą jiems rašteli, nuolat prašydauto atsūsti papiroso ir tabako. Negi tokie rimti kaliniai kontrrevoliucininkai gali būti nerūkė!

Kiek nesistengė kalėjimo administracija, norėdama stipriau izoliuoti kalinius vienus nuo kitų, nieko negalėjo padaryti. Daugiausia vargo turėjo su skyriau išviete, nes čia buvo geriausias kalinių paštas: ne tik ant sienos parašyda vom kam į rokei, bet buvo galima iš anksto sutarto vietą, — už prauštuvu, ar už vandens vamzdžio, — ir laišką palikti ir papiroso padidalyti, kai kam nors jų pritrūksta. Po kiek vienos kameros buvimo išvietėj prižiūrėtojai turėjo darbo išskutinėti užrašus sienose, kad kitos kameros jų nepaskaitytų.

Dar daugiau vargo turėjo prižiūrėtojai su pasivaikščiojimo kameromis, nes čia ir žodžiu buvo galima pasikalbėti ir permesti per sieną ant papiroso gilzės parašytą rašteli. Kiekvienu kartą po pasivaikščiojimo tą kamerą išrašytas sienas užtepdavo raudonais dažais. Todėl visos pasivaikščiojimo kameros ir buvo raudonai išmargintos.

(B. d.)

U-Bootangriff auf einen Geleitzug

11 Schiffe mit zusammen 78000 BRT versenkt

Wieder Bombenangriff auf Moskau / Die Stäbe der 5. und 21. Sowjetarmee aufgerieben

AUS DEM FUHRERHAUPT-
QUARTIER, 25. SEPTEMBER.

Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Verzweifelte Ausbruchversuche der letzten noch im Raum ostwärts Kiew eingeschlossenen feindlichen Kräfte wurden unter blutigen Verlusten für den Gegner abgeschlagen. Bei der Säuberung des Schlachtfeldes wurde die Leiche des im Kampf gefallenen Oberbefehlshabers der sowjetischen Südwestfront, Generaloberst Kirponos, aufgefunden. Sein Stab sowie die Stäbe der 5. und 21. Sowjetarmee wurden aufgerieben.

Die Luftwaffe bombardierte in der vergangenen Nacht mit guter Wirkung militärische Anlagen in Moskau und Rüstungsbetriebe um Tula.

Wie durch Sondermeldung bekanntgegeben, griffen Unterseeboote westlich Afrika einen nach England fahrenden Geleitzug von 12 Schiffen an und vernichteten ihn trotz starker Zerstörersicherung. Nur ein kleiner Dampfer konnte entkommen. 11 Schiffe mit zusammen 78.000 BRT wurden versenkt.

An der schottischen Ostküste erzielte die Luftwaffe am Tage Bombentreffer auf verschiedene Eisenbahnstrecken. Kampfflugzeuge griffen in der letzten Nacht das Hafengebiet von Dover an.

In Nordafrika schossen deutsche Jäger ostwärts Sollum ohne eigene Verluste 7 britische Jagdflugzeuge und einen Bomber ab.

Kampfhandlungen des Feindes über dem Reichsgebiet fanden weder bei Tage noch bei Nacht statt.

Schwere Artillerie schoss einen 10.000 Tonner ab

Die im Nordabschnitt der Ostfront eingesetzte schwere deutsche Artillerie bekämpfte am 24. September mit gutem Erfolg Schiffssazie im Hafen von Leningrad. Ein Dampfer von 10.000 BRT wurde in Brand geslossen. Sowjetische Kriegsschiffe, die in den Kampf zu Lande einzugreifen versuchten, wurden von den schweren deutschen Geschützen erfolgreich unter Feuer genommen. Die gutliegenden deutschen Granaten zwangen die sowjetischen Kriegsschiffe zur Einstellung ihres Feuers.

Gottfried Feder gestorben

Der bekannte nationalsozialistische Reichstagsabgeordnete Gottfried Fe-

der ist am Mittwoch in Murnau (Oberbayern) im 58. Lebensjahr nach längerer Krankheit verstorben. Mit ihm verliert die nationalsozialistische Bewegung einen sehr verdienten alten Mitkämpfer. Gottfried Feder, der Baufach studiert hat, kam schon in den ersten Jahren nach dem Zusammenbruch mit der nationalsozialistischen Bewegung in Berührung, nachdem er bereits im November 1918 sein „Manifest zur Brechung der Zinsknachtschaft“ geschrieben hatte. Neben einer weiteren Schrift „Der deutsche Staat auf nationaler und sozialer Grundlage“ hat Feder ausserdem zahlreiche Aufsätze, meist finanzpolitischer Natur, verfasst. Seit 1927 gab er die offizielle Schriftenreihe der NSDAP „Die nationalsozialistische Politik“ heraus. Seit der zweiten Wahlperiode 1924 war

Gottfried Feder Mitglied des Reichstags. Im Jahre 1931 wurde er Vorsitzender des Wirtschaftsrates der NSDAP. Nach der Machternahme im Januar 1933 wurde Feder im folgenden Juni Staatssekretär im Reichswirtschaftsministerium und im April 1934 zum Reichskommissar für das Siedlungswesen ernannt. Seit November 1934 war er Professor, seit Oktober 1936 planmässiger Professor in der Fakultät für Bauwesen an der Technischen Hochschule Charlottenburg.

Einen dringenden Appell zur Einschränkung richtete der ägyptische Ministerpräsident Sirry Pascha Donnerstag abend über den ägyptischen Rundfunk an das ägyptische Volk und an alle in Ägypten lebenden Ausländer.

„Die deutsche Industrie muss zerstört werden“

Fromme Wünsche der Londoner Finanzkreise

Stockholm, 25. September.

Die Londoner „Financial News“, eines der führenden Blätter der Londoner City, vorlängt erneut, dass nach dem Krieg die deutsche Industrie zerstört werden müsse. Das Blatt wendet sich gegen die Auffassung, es müsse Deutschland gut gehen, damit England mit ihm Handel treiben könnte, und erklärt, dies sei vom rein geschäftsmässigen Standpunkt aus eine höchst kurzfristige Auffassung. Sie möge vor dem Kriege vielleicht richtig gewesen sein. Heute liegen die Dinge anders, und es wäre höchst gefährlich, Deutschland eine allzu grosse Prosperität zu gewähren.

Die „Financial News“ erklären weiter, in der Nacht des „Großen Feuers“ bei jenem Riesenangriff der deutschen Luftwaffe auf die Londoner City im Winter dieses Jahres hätten die Verluste der Geschäftshäuser der City den grössten Teil des Gewinns aus dem Vorkriegshandel mit

Deutschland wieder verschlungen.

Dazu kämen die ungeheure grossen Kriegskosten, die den in langen Jahren erworbenen Reingewinn langsam aufzehren. Aus allen diesen Gründen müsse man sich gegen die Auffassung wenden, dass ein blühendes, wirtschaftlich starkes Deutschland geduldet werden dürfe. Denn ein solches Deutschland bleibe immer eine Gefahr für England.

Maisky: „Dunkle Stunden im Ostfeldzug“

AMSTERDAM, 25. September. Wie der britische Nachrichtendienst meldet, hat der sowjetische Botschafter in London, Maisky, im Zusammenhang mit dem Fall von Kiew zugegeben, dass es sich dabei um dunkle Stunden im Ostfeldzug handelt. Er habe ferner die Tatsache zugegeben, dass der Winter allein die prekäre Lage der Sowjetunion nicht retten könne.

600 Pferde erbeutet

BERLIN, 25. September.

Wie DNB von militärischer Seite erfährt, erkämpften die deutschen Truppen im Südabschnitt der Ostfront im Laufe des 24. September weiteren Raumgewinn. Dabei wurde mehrere Tausend Gefangene gemacht und 12 Sowjetische Panzerkampfwagen vernichtet. Außerdem erbeuteten die deutschen Truppen 600 Pferde. Die Sowjets hatten in diesen Kämpfen wiederum schwere blutige Verluste.

Eine Protestnote aus Vichy

VICHY, 25. September.

In der Protestnote der französischen Regierung wegen der Versenkung des französischen Frachtdampfers „Monselet“ in London wird darauf aufmerksam gemacht, dass 1) die „Monselet“ unter französischer Flagge fuhr und das sie eine Ladung Phosphat, die für einen französischen Hafen bestimmt war, transportierte. Aus diesem Grunde, so wird in der Note bemerkt, kann von einem Warentransport keine Rede sein, der der Kriegskontrolle Gleichgestellt werden könnte. 2) Der britische Angriff ist in den französischen Hoheitsgewässern erfolgt, was allen Begriffen des internationalen Rechts widerspricht.

Zum Gedenken an die Kämpfe von Dakar fand heute vormittag auf dem Rathausplatz in Vichy eine Militärzeremonie statt. Admiral Darlan nahm hierbei die Parade von Formationen der französischen Armee ab.

täuschen, Taschenspielern und Illusionisten kann es dann auch geschehen, schreibt die Zeitung, dass sich Botschafter Maisky als Vertreter des blutigsten Gewaltsystems, das die Welt je gesehen hat, über die Rettung „Der gefährdeten Kultur über die Fundamente einer Internationalen Zusammenarbeit und Freundschaft“ und die „Idee der freiheitliebenden Völker“ aufspielt.

Endlich war der Zeitpunkt gekommen, den man als Polizeistunde bezeichnet, und an dem zu entscheiden war, was weiterhin geschehen sollte. Sie standen auf der Strasse.

„Es war ein herrlicher Abend!“ erklärte er schwärmerisch. „Wollen wir uns jetzt wirklich trennen?“ „Rufen Sie eine Taxe!“ antwortete sie ruhig. „Es ist durchaus nicht nötig, dass wir uns trennen. Natürlich komme ich mit zu Ihnen.“

Dies versetzte ihn nun freilich in eine heftige Bestürzung. Zwar hatte er leicht mit dem Gedanken gespielt, der in seiner Andeutung lag, aber dass sie ihn ernst nehmen und sogar darauf eingeht, das hatte er nicht erwartet. Es war einfach nicht auszudenken, was alles daraus entstehen könnte, denn plötzlich erinnerte er sich wieder seiner Frau.

„Sie können beruhigt sein“, erwiderte die junge Dame auf seine gestotterten Einwände. „Ich war heute nachmittag schon einmal bei Ihnen, aber leider war niemand zu Hause. Und jetzt fahren wir zum Bahnhof und holen meinen Koffer.“

Völlig entgeistert starnte er sie an. „Berichtigung“, stammelte er, „ich verstehe nicht. Kennen Sie mich denn?“

„Selbstverständlich“, antwortete sie mit einem schadenfrohen Lächeln. „Ich habe Sie doch sofort erkannt nach den Bildern, und mich sehr gefreut, Sie nun auch persönlich kennenzulernen. Ich bin nämlich die Schwester Ihrer bedauernswerten Frau.“

Schreck in der Abendstunde

Eine Liebesgeschichte von Curt Helling

Bei beiden war es Liebe auf den ersten Blick gewesen. Sie hatte ihm von Anfang an zu verstehen gegeben, dass er ihr gefiel, und er wurde in seiner Eitelkeit davon so beeindruckt, dass er ihr schon am nächsten Tag einen Heiratsantrag machte. Vier Wochen später hatten sie Hochzeit gefeiert, im kleinsten Kreise und ohne Angehörige, die die weite Reise gescheut hatten. Nun war sie dafür nach Hause gefahren und hatte ihn gestern zu einem Strohwitwer gemacht, der bei seiner etwas leichtfertigen Veranlagung leider nicht abgeneigt war, gelegentlich einem feschen Abenteuer ins Auge zu schenken.

Als er am späten Nachmittag sein Büro verließ, sah er im Eingangstor des Hauses eine junge Dame, die aufmerksam die Firmenschilder musterte, und die er augenblicklich für das hübscheste Mädchen hielt, das er je gesehen hatte.

„Suchen Sie jemanden?“ fragte er höflich.

Sichtlich erschrocken wandte sie sich um und betrachtete ihn dann mit unverhohlenem Erstaunen, doch bevor sie noch etwas erwidern konnte, sprach er schon weiter.

„Die Büros sind bereits geschlossen“, verkündete er, „Sie treffen niemanden mehr an.“

„Wirklich?“

„Sicher! Es wäre nur Zeitverschwendug, hinaufzugehen. Wenn

Sie nichts anderes vorhaben, wüsste ich etwas Besseres. Haben Sie schon zu Mittag gegessen?“

Sie schüttete unwillkürlich den Kopf, wie jemand, der plötzlich Hunger verspürt, weil man ihn daran erinnert.

„Na also“, lachte er, „ich will gerade essen gehen. Wollen Sie mitkommen?“

Die Formlosigkeit seiner Einladung schien sie etwas peinlich zu berühren, aber dann stimmte sie nach kurzem Zögern wie in einem plötzlichen Entschluss zu und begleitete ihn in ein nahegelegenes Restaurant. Er wählte die teuersten Speisen für sie aus und schien auch sonst bereit, keinerlei Kosten zu scheuen. Sein schneller, unerwarteter Erfolg war ihm zu Kopf gestiegen, denn im allgemeinen war er nie von Frauen verwöhnt worden. Dass seine jetzige Frau sich damals in ihn verliebt hatte, schien ihm in Stunden der Selbsterkenntnis heute noch unerklärlich, und eigentlich hätte er dafür dankbar sein und sich entsprechend benehmen sollen, statt sich gleich am ersten Tage seines Alleinseins um andere Frauen zu kümmern.

Die Unterhaltung blieb einseitig und wurde nur von ihm bestritten.

Er war an sich nie schweigsam gewesen, aber sein augenblicklich sehr gehobenes Selbstbewusstsein hatte

seine Phantasie beschwingt und ihn noch gesprächiger gemacht. Natürlich redete er hauptsächlich von sich und seinen Ehancen auf allen Gebieten, einschliesslich der Liebe, und war überzeugt, dass seine fabelhafte Begleiterin aufmerksam zuhörte.

„Wissen Sie“, gestand er, als sie beim Kaffee angelangt waren, „dass Sie die schönste Frau sind, die mir bisher im Leben begegnet ist?“

„Nein!“ meinte sie und hob spöttisch lächelnd die Augenbrauen. „Sind Sie immer so plötzlich von einer Frau geblendet?“

„Nie!“ behauptete er. „Glauben Sie mir! Ich kann mich wirklich nicht erinnern, dass mich eine Frau jemals so schnell gefesselt hätte.“

Worauf sie ihm einen aufmerksamen Blick zuwarf, als ob sie die wahre Gefühle zu ergründen suchte. Er sah nach der Uhr.

„Wir hätten gerade noch Zeit, in ein Theater zu gehen“, meinte er, „bitte, sagen Sie nicht nein!“

Er hatte wenig Hoffnung, dass sie ja sagen würde, aber zu seinem Erstaunen fand sie seinen Vorschlag ausgezeichnet.

„In welches Theater gehen wir?“ fragte sie, während er eine Taxe winkte. „Ich möchte ein ernstes Stück sehen.“

„Selbstverständlich!“ erwiderte er und gab dem Fahrer Bescheid, zum Schauspielhaus zu fahren, obgleich er eigentlich eine Revue hatte sehen wollen.

Er nahm eine Loge. Während des ersten Aktes gelang es ihm nur schwer, seine Aufmerksamkeit der

Bühne zu widmen. Zu Beginn des zweiten empfand er plötzlich Misstrauen zu seinem Glück, und um sich vom Gegenteil zu überzeugen, tastete er in der Dunkelheit nach ihrer Hand. Mit leisem Druck umschloss er sie und hielt sie fest,

fürchtend, dass sie ihm jeden Augenblick wieder entzogen würde. Aber sein Glück dauerte an. Langsam drehte er den Kopf und suchte ihre Augen, da wandte auch sie sich zu ihm und erwiederte seinen Blick.

„Ich liebe Sie!“ flüsterte er, indem er sich noch weiter vorbeugte, um seine Augen noch tiefer in die ihren zu versenken.

„Wirklich?“ fragte sie ironisch und mit einem Ausdruck, der ihn abkühlte. Darauf wandte sie sich wieder der Bühne zu, und während sich dort grausame Schicksale erfüllten, die ihn kalt liessen, bewunderte er ihr Profil, bis sich der Vorhang zum letzten Mal senkte.

„Hoffentlich werden Sie mich nicht jetzt schon verabschieden?“ fragte er besorgt, während sie das Theater verließen. „Bitte, sagen Sie, dass Sie noch in irgendeine nette Bar mit mir gehen wollen!“

„Natürlich gehen wir in eine Bar, wenn Sie es wünschen“, erwiderte sie bereitwillig.

Noch nie hatte er so gut getanzt wie an diesem Abend. Er schwamm beglückt in einem Meer von Wonne und sprudelte über vor guter Laune, während er an nichts weiter dachte als an die Gegenwart, und alles

Sportas

Ši rudens teniso turnyre

Vakar lauko teniso turnyre buvo daugiau išskirstomojo pobūdžio susitikimai, kurie dėvė tokias pasekmės: Juodikis II — Saldaitis II 6:4, 6:1, Kuzma — Visockis 6:1, 6:2, Kuzma Techleris I 6:0, 4:6, 6:2, Nikolskis — Anillonis II 6:1, 6:2, Bučinskas — Miniukas 6:1, 6:1, Ramoškis II — Kaunackis II 6:0, 6:2, Skelvis — Butkus 2:6, 8:6, 6:4, Juodikis I — Gelažius 6:3, 6:0, Juodikis I — Bagdonavičius 6:0, 6:2, Norkaus II — Dzindziliauskas susitikimas, pirmajai seta laimėjus Norkui II 6:1 ir antra Dzindziliauskui 6:3, nukeltas šiai dienai. Be žaidimo, priešininkams neatvykus į aikštę, pergalės užskaitytos šiemis žaidikams: Balsiukas — Zabielski, Kulinkevičiui prieš Blūdžiu, Ralkevičiui prieš Kulinkevičiū, Techlerui I prieš Kaunackį ir Brazij. Turnyros, atrodo, užtruks ilgesni laikai, nes varžybos, daugeliui užsirašiuojant dėl tarnybinių priežascių neįgalinti žaisti iš rytų, paprastai pravedamos tik nuo 17 val. Bet ir taip jau gana sparčiai pasistumėta i priekį.

Siandien turnyre laukiamas įdomesnių kovų, nes i varžybas išsilies ir išskirtystas geresnių tenisininkų aštunetukas.

JESSE OVENSAS

Tarpautinė lengvosios atletikos sajungą išleido oficialių pasaulio ir Europos reikordų lentelę. Lentelės pradžioje, kaip išrosta, yra 100 ir 200 m pasekmės. Abu rekordai vis dar priklauso Jesse Ovensui: 100 m per 10,2 sek. ir 200 m per 20,3 sek. Be to, juodojo džentelmeno pavardę dar užtinkama ir 4x100 m estafetė ir šuolyje 1 tol. 4x100 m estafetėje be Ovenso bėgo kitas negras, Metcalfe, ir du baltieji: Drape ir Wykoffas. Jų pasiekimas laikas 39,8 sek. Ir siandien malonai stebina. Šuolyje i tol. Ovenso pasaulio rekordas yra 8,13 m.

Sie pasiekimai rodo, kad Ovensas nėra eilinis atletas, bet toks, koks ne kiekviena dešimtmjeti yra sulaukiamas. Gamta nepažiūstė jam fizinio lankstumo ir kartu jėgos. Žinoma, turėti miklas kojas nėra didžiausias dalykas, ypač dabartyje, technikos amžiuje. Vis dėlto Ovenso pasekmės nėra tokios, pro kurias būtų galima tylomis praeiti. Tad įdomu pasižvalgyti ir jo privačiam gyvenimui.

Negalima teigti, jog čia Ovensui taip sklandžiai vyktu, kaip stadione. Nuskambėjus rekordams, Ovensas pradėjo lydėti nesekmės. Netrukus jis pasidarė eiliniu indu plovikų. Pasaulinis garsas nelabėjo privačiam gyvenimui, ir daugelio rekordų savininkas iklipo į skurda. Garbė praejo kaip sapnas, ir Jesse Ovensas tapo nedėkingojo likimo auka.

Ji sugriebė menedžerį, kurie, kaip sakoma, lenka gelez, kol ji dar šilta. Jesse Ovensas pasidarė atrak-

Kauno rinktinė prieš vokiečius

Kaip žinome, sekmadienį 16 val. Kauno stadione ivyksta seniai laukiamos futbolo rungtynės Kauno rinktinė — Vokiečių kariu rinktinė. Jau sudarytas Kauno rinktinės sąstatas, kuris nedaug skiriasi nuo to, kuri ipratome matyti paskutiniuose susitikimuose su Marijampole ir Vilniu. Rinktinės sudėtis tokia: Skalskis; Geležiūnas, Slyžius; Kersnauskas, Galvičius, Dzindziliauskas; Penkauskas, Paberžis, Adomavicius, Jeršovas, Skeivys. Atsarginiai: Stankevičius, Kaminskas, Tėvelis, Sopys, Paulauskas.

Vokiečių kariai šioms rungtynėms labai stropiai ruošiasi. Jų vienuoliukė bus sudaryta iš Luftwaffe ir Feldkommandantur ekipu, tu pačiu, kuriu tris susitikimus turėjome progos matyti Kauno stadione. Galutinę ju sudėti tikimės paskelbtu rytdienos sporto skyriuje.

Ryt LFLS - LGSF

Ryt, šeštadienį, 16.30 val. Kauno stadione iviks po penkiolikos mėnesių pirmosios senųjų rivalų futbolo rungtynės LFLS — LGSF. Atsimenam iš senesnų laiku, kad šiuo dvieju varžovų susitikimai visuomet pateikdavo nuotaiką akimirką, ir kova būda-

vo įdomi. Ir dabar, vėl atgijus seniesiems klubams, tenka laukti, kad susitikimas žiūrovų neapvils. Ir LFLS ir LGSF vienuoliukė sudėtys nėra pagrindinė pasikeitė, tad vėl matyti mėgiamus futbolininkus senose uniformose.

Sekmadienį LFLS vienuoliukė vyksta draugišku rungtynių i Šiaulių.

SPORTININKO NUOTYKIS FRONTTE

Suomijoj nesenai nutiko štai koks būdingas dalykas. Netoli fronto iš bolševiku lektuvu buvo nuleistas vienas parašiutininkas, turėjęs atlitti tam tikrą užduotį fronto užnugaryje. Vis dėlto parašiutininkas dėl uždavinio turėjo kitokią nuomone ir tuo prisistatė suomui dalinio viršininkui. Mat, parašiutu nusileidęs karys buvo vienas Estijos futbolo rinktinės žaidikas, bolševiku prievarata mobilizuotas ir po trumpu apmomymo itekitas į parašiutininkų dali. Šis estu futbolininkas tuoju įsiraže į suomų kariuomenę ir dabar kovoja jau prieš bolševikus.

TRUMPAI IŠ UŽSIENIO

— Prahos teniso turnyre vyru vienetai laimėjo Drobny, jau ne pirmajai karta išveikė Cejnara pasekmę 7:5, 3:6, 5:7, 7:5, 6:2.

— Iš New Yorko pranešama, kad garsioji čiuožikė Sonja Henie priėmė Amerikos pilietystę. Formalumai buvo atlikti Stamforde, Connecticuto valstijoje. Ta proga Sonja Henie laikraštininkams pareiškė: „Esu laibai laiminga tapusi Amerikos piliete. Cia susilaikau didžiausiu pasisekimu ir aš myliu ši kraštą“.

— Luksemburge įvyko didelės dviračių lenktynės. Didžiausia Luksemburgo miesto dovanai laimėjo Didieras, 70 km nuvažiavęs per 1:42,48 val. Antraja vieta užėmė taip pat luksemburietis Neuensas.

— Si sekmaciunai Rygoje įvyksta futbolo rungtynės tarp vokiečių kariu rinktinės ir Rygos rinktinės. Pirmajai panašu susitikima laimėjo latviai. Pasekmė 4:1.

Kaip lakūnui atrodo kosmos už Kijevo

BERLIN. IX. 24. Iš karinių sluoksnių DNB patyrė:

Vienos vokiečių žvalgybinės eskadrilės viršininkas pasakoja iš savo eskadrilės patyrimo rugpjūtėje 23 d., eskadrilė skraidant viršum sovietų kariuomenės, kuri yra apsupta į rytus nuo Kijevo. Jis pasakoja apie pasibaigėtiną pralaimėjimą, kuris privertė sovietus be tvarkos begti. Vokiečių eskadrilės lektuvai iš nedidelio aukščio puolė tą sritį. Sovietų traukimosi keliais viena greta kitos traukė keturios jų kariuomenės voros. Nedaugelis geležinkelio buvo užgrūsta ligais transporto traukiniu, kurie megino prasimuti toliau į rytus. Spėjama, kad štie stūprūs sovietų junginiai tikėjos galésiai į tą pusę prasimulti. Tačiau, jie turėjo gretastebeti, kad ir šis keliais buvo

jiems galutinai užkirstas. I juos pylėsi iš visų pusų vokiečių artillerijos ugnis, iš viršaus naikinamus sviedinius béré vokiečių karo aviacija, kuri čia skraidė stipriais junginiuose. Mūšiuose, iš abiejų geležinkelio pusų šen ten ēmė rodyti gaisrus. Kelyje, kuris eina į šilagai geležinkelio, skaisčiai raudona liepsna degė bolševikų tankai ir sunkyžimai. Vienur kitur sovietų kariuomenė dar šoko gintis. Tačiau, tarp šimtų zenitinų patrankų sviedinių debesėlių vokiečių bombonešiai nusileisdavo visai žemai ir séjo mirti ir ugnį bégančių tarpe. Tie, kurie išsigelbėjo nuo tos naikinamos ugnies, vėliau atsirado sovietų belaisvių vorose. Begalinės belaisvių eilės žygioja į jiems skirtas stovyklas, kur jų yra šimtai tūkstančių.

Angai apkraunami vis didesniais mokesčiais

STOCKHOLMAS. IX. 24. „Nya priemonių padarinį pranešime minimas pavyzdys vieno darbininko, kuris pirmaisiais karo metais mokesčiu nemokėjo. Antraisiais karo metais tas darbininkas turėjo mokėti mokesčių vadinosios paskolos forma. Šis britų mokesčių mokėtojų skaicius didinimas nusvėcia kaip tik mažųjų Anglijos mokesčių mokėtojų padėjį. Mokesčių kreivoji smarkiai kyla. Kaip antras britų naujosios mokesčių politikos pasekmė pavyzdys minimas apdėjimas mokesčiais darbininkų dirbančių antvalandžių. Maisto išlaidoms padidėjus 20%, pajamų padidėjo tik 17%. Kai kurie pakeimai turi tokį gilių ir platių pasekmės, jog daugelio anglų nuomone, ir po karo nebegalima būsių sugrįžti prie ankstyvesnių salygų.

ROOSEVELTAS JAU DABAR APEINA NEUTRALUMO ISTATYMA

NEW YORKAS. Respublikonų senatorius Clarkas dėl Roosevelto pranešimo apie Jungtinį Valstybių prekybos laivų apginklavimą, „New York Times“ žiniomis, pareiškė, kad Rooseveltas kongrese turėsias išlaikyti smarkiausią kovą per visą laiką, kai jis yra prezidentas. Kitas respublikonų senatorius Toby Rooseveltas pareiškė, apibūdina, kaip tolesnį žingsnį karo linkme. Respublikonų atstovas Fishas pareiškė atstovų rūmuose, jog praktikuojamas būdas, kad Jungtiniai Valstybių laivai plaukia su svetima vėliau, reškia neutralumo išstatymo apėjimą.

Norėtu kišli piršlus, bet bijo, kad nebūlu priverli

NEW YORKAS. Associated Press žiniomis, senatorius Morrisas pareiškė, kad Anglija ir Sovietų Sajunga turėtų gauti visą, kokia turi galima, pagalbą. Tačiau neutralumo išstatymo atšaukimas kelia pavojujį dėl laivų siuntimo į karaujančius uostus. Tai galėtų reikišti karą. Jei prekybos laivai bus apginkluoti, tai Vokietija pagal tarptautinę teisę, išgyja galimumą juos skandinti.

Olandų Indija ir Malajų valstybės sudariusios gynimosi sajunga

— ŠANCHAJUS. Žiniomis iš Bangkoko, Olandų Indija ir Malajų valstybės sudariusios gynimosi sajunga.

VICHY. Žinomi Simancaso archyvai, kurie nuo Napoleono I laikų priklausė Prancūzijai, dabar atiduoti Ispanijai. Tai yra prancūzų valstybės galvos maršalo Fe aino asmeninė dovana Ispanijai. Archyvai buvo atiduoti, prancūzams ir Ispaniams pasikeičiant meno ver'ybėmis, kaiju buvo susitarę nesenai tarp abiejų kraštų sudaryta sutartimi.

Ko trūksta Amerikos kariuomenei

apmokymas. Tai esą dėl to, kad yra daug nepriyrušių karininkų. Tačiau, kaip pastebėjo štabo viršininkas, tobula parenkti kariuomenę negalima per vieną naktį.

STOCKHOLMAS. „Aftonbladet“ skelbia laišką iš Rygos, kuriamo patvirtinama, kad daug skandinavų, suomių ir kitų sveitinių per bolševikų viešpatavimo laiką žuvo Latvijoje. Laiške viena skandinavų šeima minima vardu. Si šeima, panašiai kaip daug kiti, buvo nukankinta iki mirties.

NEW YORKAS. Associated Press žiniomis iš generalinio informacijos Vieneto

ant viršaus barbena akmenimis. Geležis, plienas skamba. O už ju platiame lauke, kur pradėjo želti trečiasis dobutis atolas, ganosi karvių kaimenė. Piemuo valkščioja šviliapaudamas kažkokia birbiny. Ruduo ir jam nedaug teteikia darbo. Reikia tik prižiūrėti, kad galvijai neišklystu iš sodo sodybų laukų.

Per laukus išminto takeliu eina su kuprinėmis vaikučiai. Jie, matyt, skubiai į mokyklą. Tikrai taip, nes netoli matyt gražiai nudažytu stogu pastatas.

Tačiau matyt ir liūdniesnis valzdis. Netoli pagirio sodyba išdegusi. Stovi pastatyta maža nauja pirkle. Suprantama — ji laikina. Tik iki kito pavasario, kol per žemę bus sugabenta statybinė medžiaga ir bus galima pastatyti naują trobelę. Tvarai išlikę. Prie jų stovi kelios stirtos sodybos. Gražiai apšukutuoti, siauru šiaudiniu stogeliu apdengti. Kitoje pusėje girdėti dūzgimas. Čia vėl matyt keli žmonės. Aišku, kuliamas vasaros.

Pripuolamai susitinku skersai keleto beeinanti nudegusio ūkio savininkai. Eina jis visai ramus. Užkalbinus, atsigržta į paklaustas apie nelaimę, trumpai pamasto ir nusiypso.

— Žinoma, — sako, — nuostoliai buvo dideli. Na, bet kai pagalvoju, vis geriau, negu pirmiau. Mes taip bijojome tuoliko, tos bado šminklos. priespaudos. Kuomet visa tai, kaip balsi audra, tamsis debesys nuslinko, mes džiaugiamės ant savo žemės kampo sveiki išlikę. Buvo pas agronomą. Sudarėme naujas sodybos planą. Reikia dar ši rudenį pasirūpinti valsmėdžiu, na, ir pradėsime kurtis...

Jis palinki man laimingos kelionės ir nueina su žasias rankose į kita vieškelio puse, matyt, iš laukų partivestis arklius.

Tuo už miško pasirodė balti bokštai, e kiek atokiau dar kiti, iškile

virš žalų medžių. Tik arčiau privažiavus matau čia išnykusį Rietavo miestą. Bolševikai čia paliko skaudžius pėdsakus. Visur kur daugiausia tik buvusiu namų grūvėsi. Graži architektūrinu atžvilgiu, didikų Oginskų statyta bažnyčia išlikusi. I ją pataikė tik vienos kitas sviedinys. Dabar vienos kanauninko iniciatyva balgiamai atremontuoti.

Ji didikai Oginskiai pastatė vysk. M. Valančiaus laikais, vysk. Valančiaus savo atsiminimuose sakosi patas jis pamatus pašventinės. Oginskiai sakosi jis pastatymui išleide apie pusė milijono rublių.

Patys didikų rūmai išnyko po Didžiųjų karo. Jie buvo aplieisti ir nugariauti. Tik tarp medžių dar kuo yra užsilikes bokštai su mūrinu netoli rūmų buvusiu pastatu. Kiek atokiau kitas bokštai — vandeniekio, su viršinėjė besukančiu vėjui pučiant ratu.

Dabar Rietavas perplanuojamas, gatvės tiesiamos stačiai į buvusį Oginskų parką.

Už miesto vėl tos pačios lygumos, laukai. Vėl matyt sodybos, artojai. Kitur pakelėje matyt dar sėjikas. Jis kiek suvėlavęs sėja žiemkenčius. Truputį suslenkę brenda per puria žemę, berdamas geltonų grūdų saujas, užpakalė palkdamas gilių išpučius. Reikia išminta pėdės pėdas.

Taip visur. Rudena spalvos, darbštūs artojai, piemenėlių trallavimas, blizgai saulėje tvenkiniai, ezerai ir mėlynai sava. Ietuvės padangė. I mėlynuojančius tolis padangėmis nuklykauja, nuskrenda pulkai laukiui žas, gervių. Saulė, nors ir i piešius kopdama, nebekeita. Ir kelyje nebekylė dulkiai debesys. Keleiviui beliekia džiaugtis tik tuo aksiniu spalvų žas, džiuginti sieļai kūrybėmis kaimo nuotaikomis ir žūrėti į prieš akis besišantį per laukus ilgą ilgą vienkeli.

KUSANDRA

Auksinio rudens voratinkliuose

PROVINCIJOS VAIZDAI

Dar nesenai pas mus viešėjo vasa. Prieš keliais savaiteles pagelėt laukai dar tebesūbavo. Dabar jau tik raženos, paskendusios voratinkliuose. Auksinės rudens spalvos nudažė miškai. Per laukus skridamas vėjas užkliūva už vienėlio medžio — drebulės ir pурto gelvai taškuotus jos lapus. Dar diena, kita — jis stipriau papurtins ir paėmė į savo glėbį nūnė visus lapus kur nors į laukus, į patakes.

KRONIKA

ORGANIZUOJAMAS ŽUVIES PRI- STATYMAS ARKLIAIS

Be pristatomos žuvies sunkvežimis, žuvies trestas rūpinasi organizuoti žuvies pristatymą arkliais. Dėl didelio nuotolio iš Sventosios, žuvies Kaunui kol kas pristatoma nedaug. Be to, ir pats žuklavimo sezonas šiuo metu Šventojoj yra pasibaigęs. Didžiausias žuvies tiekėjas Kaunui yra Simnas. Be jo dar Daugai, Veisiejai, Lazdijai ir kitos Rytų Lietuvos vienos. Žuvies pareikalavimas Kaune yra labai didelis ir trestas tuo tarpu neįgalia patenkinti. (v.)

SUSTABDOMAS BUTAMS ORDE- RIU IŠDAVIMAS

Pranešama, kad Kauno Miesto Savivaldybės Butu skyrius naujiems butams užimti orderiu iki š. m. spalio 1 d., dėl skyriaus persitarkymo, neišdavinės. (v.)

GERAI UŽDIRBA VALTININKAI

Vietose, kur yra atokiau tiltai, vi-suomet dirba po keliolia valtininkų. Siem jie sakosi ypäč gerai uždirba. Vidutiniai valtininkas per dieną uždirba nuo 100 iki 250 rublių. Per Nemuną ir Nerį kelčiasi per dieną perkelia ma daugiau negu 20.000 žmonių. (v.)

SOCIALINIS APRŪPINIMAS KAUNE

Miesto savivaldybės socialinio aprūpinimo skyrius šiuo metu adminis-truoja 5 senelių - invalidų namus. Is-ju 4 yra pačiai Kauno mieste ir 1 Kretkampyje. Siuose namuose išlaikoma 350 asmenų. Be to, duodamos pašalbos po Rb 60 mėnesiui toms še-moms, kurios yra netekusios maitin-tojo. Tokios pašalbos teikiamas ir gausiomis šeimomis, kurios iš savo uždirbo negali pragyventi. 233 asme-nys, gyvenantieji Kauno ribose ir nu-kentėje nuo karo, gavo pašalpą dra-bžais ir saldais. Pensijas taip pat

Š. m. rugsėjo mén. 25 d. rytė
Sasnavoje staiga mirė

ANTANAS GALINIS,

laidojamas šeštadienį, apie ka-praneša visiems giminėmis
Nuliudusi Galinių šeima

Kauno Teatras

Penktadienį, rugsėjo mén. 26 d.,

CARMEN

G. Bizet 4 v. opera
K. Petruskui dalyvaujant
Bilietai nuo 3—15 Rb.

Šeštadienį, rugsėjo mén. 27 d.,

KLASTA IR MEILĖ

F. Šillerio 9 p. tragedija
Bilietai nuo 1—8 Rb.

Sekmadienį, rugsėjo mén. 28 d.,

TANNHÄUSER

R. Wagnerio 4 p. opera
K. Petruskui dalyvaujant
Bilietai nuo 3—15 Rb.

Spektaklių pradžia 18.30 val. Bilietai parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12 iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

KAUNO MIESTO JAUNIMO TEATRO SEZONO PRADŽIA

Sekmadienį, rugešėjo mén. 28 d.,
15 val.

PREMJERA

12 BROLIU JUODVARNIAS
LAKSČIUS

S. Čiurlionienės 4 paveikslų pasaka
Bilietai nuo 0.5 iki 4 rublių —
parduodami teatro kasoje (Laisvės Alėja 41) nuo 10 iki 15 ir nuo 17 iki 19 v.

1274

I LAISVE

Redakcija — Duonelaičio 24,
II a., vyr. redakciorius tel. 20520,
redakcijos sekreterius — 21414,
redakcijos — 20530. Interesantai
priiminejami 12—13 ir 17—18
val.

Administracija — Duone-laičio 24, I a., tel. 26375.

išmoka socialinio aprūpinimo skyrius. Jos mokamos avansu. Kreditus pen-sijoms mokėti davė Darbo ir Socialių Reikalų Vadyba. Numatoma, kad dabar pensininkų bus apie 1.500. (v.)

ISGRISTOS GATVĖS

Po birželio 22 d., t. y. išvijus bolševikus, buvo išgrista ir pertvarkyta nemaža Kauno gatvė. Pakelta ir pergrista Jonavos g. prie Vilnišio til-to, sutvarkyta ir pergrista Kanto g. tarp Kestučio ir Nemuno gatvių, baigianti Raginės g. Asfaltinio grindinio atremontoja apie 3000 m², akmens grindinio — apie 10.000 m². Be to, kapitalinis remontas padarytas iavažiavime iš Zemaičių plento i VIII forte, Pilakalnio ir Dariaus — Girėno plentuose.

Siuo metu dar grindžiamas Sasnausko g. ir Lakūnų plentas. (v.)

GAUSIAI LANKOMAS ZOOLOGIJOS SODAS

Rugsėjo mén. Zoologijos sodo aplankė apie 5.500 lankytojų. Tai nėra rekordinis skaičius. Yra mėnesių, kai šis skaičius yra dvigubai didesnis. Zoologijos sodo daugiausia lanko jaunuomenė, priaugančioji karta. (v.)

2000 VAIKU LANKO DARŽELIUS

Dabariniu metu Kaune veikia 31 vaiku darželis. Juos lanko apie 2000 vaikų. Mokslos darželiuose buvo pradėtas rugsėjo 15 d. Rūpinamasi gauti darželių lankantiems vaikams papildomus cukraus ir pieno davinius. (v.)

SUNU IR DVIRĀCIU REGISTRACIJA

Siuo metu Kaune vykdoma dvirāčių ir sunų registracija. Dvirāčių jau nemaža yra išregistruota ir palinta dvirāčiams ženklui. Sunų registracija vyksta kiek lėčiau. Matyt, šunų savininkai į tai dar nėra atkreipę reikiamo dėmesio. Gatvėse tenka pastebeti palaidu šunų, matyt, savininkų neprižiūrimu. Tokie šunys naikinami, o išleistu taisyklų nesilaiką savininkai bus baudžiami. (v.)

ISTEIGS MOKEŠCIU POLICIJA

Greitu laiku prie Miesto Savivaldybės numatoma suorganizuoti Mokesčiu policija. Jos paskirtis bus išleiskoti mokesčius iš visų tų piliečių, kurių gera valia yu nesumoka. (v.)

NAUJI FABRIKU VARDAI

Vienas Vilniaus saldainių fabrika-bolševiku buvo pavadinatas „Raudonojo Spaliu“. Dabar jis gavo nauja varda „Žibutė“.

K. DUBOŠINAS

Moterišku rūbu siuvėjas. Priima už-sakymus. Kaunas, Daukanto g-vė 7, bt. 6. 1319(4)

J. SMORIGOS LABORATORIJA

atlieka visus medicinos analizus. Sandžiai, Olandų g. Nr. 4. Tel. 41574. 1222(10)

JEI IŠVERSTI KA NORS REIK, I SAPIEGOS 6 EIK.

Vertimu bluras „Plunksna“ verčia i vokiečių kalba prašymus, pažymėjimus ir kitus raštus. Kaunas, Sapiegos (buv. Tolstojaus) g. 6 nr. Tlf. 23727. 1223(15)

Prityres buhalteris — korespondentas, mokas gerai žodžiu ir raštu vokiškai, ieško vietas. Siūlyti raštu „I Laisvė“ administracijai dėl „Varno“. 1263(4)

Kauno s. d. kalėjimui reikalingas valstинės vedėjas. Kreiptis darbo valandomis į kalėjimą, Mickevičiaus 9. 1283(2)

Jaunas šoferis, mokas vairuoti lengvas ir sunkias mašinas, taip pat remonta, ieško darbo. Laisvės al. 33, bt. 14. 1330(2)

Verpyklai reikalingas verpėjameisteris, ten pat prityres sodininkas prie medelyno, skambinti 8—9 val., tel. 26919. 109(3)

Važiuodamas iš Čekiškės į Vilnią pamečiau pasa Nr. 2536617 ir 160 Rb. Radus prašau gražinti Mezenčovui, Aguonu g. 11. 1339(1)

Skubai reikalingas vienam asmeniui 1—2 kambariai su visais patogumais ir gera's baldais miesto centre. Siūlyti laiškai Žemaičių g. 38, bt. 3. 1342(2)

„I Laisvė“ skelbimų kainos: darbo ieškantiems Rub. 2.—; darbo siūlantiems Rub. 10.—; pirkimo ir pardavimo smulkūs skelbimai Rub. 15.—; valdinį ir prekybinių ištaigu skel-

bimai 1 petito eilutė 4 rub. Adresas: Kaunas, Duonelaičio g. Nr. 24, tel. 26375. Administracija atdara nuo 8 iki 18 val. Spaustina „Žaibo“ spaustuvė (Kaunas, Duonelaičio 24).

Darbas gimnazijoje įsina į normalias vėžes

Tarybinės valdžios metais visoms Lietuvos mokykloms teko susilaikti nemažu reformų. Bolševikai gimnazijas buvo pavadinę vidurinėmis mokyklomis, iš aštuonių klasių perėj į dešimtklasę (faktiškai į šešiaklasę, nes iš buvo išskaitoma ir keturi skyrių pradžios mokyklos), iš mokslo programos pašalinta visa eilė dalyku ir t. t.

1941—42 m. m. gimnazijoms teko vėl pradėti naujose salygose. Vienas iš svarbiausių šiai metai gimnazijose padarytu paketimui — tai grįžimas prie septynių reformuotų klasių programos. Tokiu būdu jaunuoliui, norint gauti teises lankytis aukštajame mokykloje, iš viso teks mokytis 13 metų: 6 skyr. pradž. mokykloje ir 7 klasės gimnazijoje. Šiai metai, priimant mokinius i pirmasias gimb-

natių klases, buvo padaryta kai kurių pakeitimų.

Kadangi praėjusiais metais viduriunes mokyklas baigė ne tik dešimtmados, bet ir devintosios klasės (pagal sena programą 8 ir 7 kl.), tačiau šiemet visos gimnazijos yra gerokai pajau-nėjusios ir sudaro kiek neįprasta vaizda. Perėjus prie 7 reformuotų klasių programos, kiek didesnių sun-kumų susidaro baigiančiosioms klasėmis, nes prie tarybų valdžios bendras mokslo lygis buvo kiek smukęs. Todėl, norint išlyginti programą, septintokams tenka pasispasti. Bet didesnius susitrukymus dėl to nejaučiam.

Kasdien vis labiau darbui gimnazijose įsina į normalias vėžes, mokiniai ir mokytojai rūpinasi atgavinti arba naujai įsteigtis išvairius mo-

kiniai savivelklos būreliai: modelistų, literatūro, sporto, kraštotorios, istorijos ir kt.

Dėl užimtu patalpu kai kurioms gimnazijoms teko susispasti — taip, kad darbas kai kur vyksta išs die-nai: priešpiet ir po pietu. Tačiau mokiniai yra patenkinti, kad jų mokslas néra pertrauktas ir tokiose ypa-tingose apystovose. (t.)

IS VISOS LIETAVOS

DUSETOS

Bolševiku viešpatavimo aukės

Viduryje miestelio stovis gražus Neprisklausomybės paminklas, visuomenės vadovaujant visu mylimam, bolševiku kalintam ir pagalbiai ištremtam mokyt. P. Kuznickui, pili-stytas, raudonųjų buvo apdaužtas: iškapoti brangū ženklai, užrašai. Prie paminklo buvęs gražus darželis, kur augdavo gėlės, ir buvo suoliukai pailsėti suvažiavusiemis i miestelių piliečiams, bolševiku išdras-

ytas. Stulpai, namų sienos buvo aplipi-nėtos išvairiai plakatais, langai ap-kabinėti raudonais popiergaliais. Net ir maži žydeliai neužleidė lėtui-viul šalgalvy vėtos, užkabinėdavo prie-viulus, triukšmaudavę, eržėdavo išvairias sovietiškas — žydiškas tala-luškas. Dideli ir gražūs šaulių namai tuoju gavo žydišką išvaizdą: išdau-žytini langai, kreida aptepitos sienos, o viduje žydiška švara. O tie mitin-gai, mitingai...

Iš Dusetų bolševikai birželio 14—15 d. išvėzė: mokyt. P. Kuznickui (1940. VII. 18 d. suimta), mokyt. Bosiki, Gasinu, Viščinskui, Kibirkščiu, Andriūnu, Lango žemėmas, mokyt. B. Urbana ir k.

Karui prasidėjus, jau antradienio ryte pradėjo veikti partizanai, kurių susidarė per 400 asmenų. Iš kalėjimo laimingai sugrižo politinių kalinių: kun. L. Muteikis, kultūrtech. ats. J. leit. K. Žukauskas, J. Laugevičius, A. Galvydės, P. Miškinis ir J. Idas. Partizanai žuvo du: P. Stasiulionis ir Gavelis. (pl.)

SEDUVA

Tvarka miestelyje

Miestelis tvarkosi. Švara nebe bolševikiška. Visa bėda, kad ji tepaste-bima savaitėje viena karta, t. y. šeštadienį. Tektu senusius ir ypač naujuosius gyventojus iš kartos pastatyti į tinkamas vėžes.

RADIO PROGRAMA

ŠEŠTADIENIS, 27. IX.

6.00 Maldai, dienos mintys; Rytinis koncertas; 7.00 Žinios vokiečių kalba; 7.15 Žinios, pranešimai, tolimesné dienos programma; 7.45 Tarpinė muzika; 8.00 Mankšta moterims. Vadovauja D. Nasvytytė; 8.15—9.15 per-traukia; 9.15 Žinios; 9.30 Koncertas; 10.10 Radijas kultūros darbe (J. Rimanato paskaita); 10.30 Koncertas; 11.50 Sveikatos patarėjas (Dr. Matulionis); 12.00 Varpu muzika iš Karo muziejaus, žinios, tolimesné dienos programma; 12.20 Tarpinė muzika; 12.30 Žinios vokiečių kalba; 12.45 Vi-dudienė koncertas (transliacija iš Vokietijos); 14.00 Žinios vokiečių kalba; 14.15 Popietinis koncertas (transliacija iš Vokietijos); 15.00 Žinios vokiečių kalba; po žinų pertrauka iki 16.00 val.; 16.00 Garsų paradas; 17.00 Žinios vokiečių kalba; 17.15 Žinios, laikraščiu naujienos, pranešimai; 17.45 Dainuoja op. sol. Jonas Butėnas; 18.00 „Liūdnas Pasaka“, va-dinimas pagal J. Biliūno apyzaką; 19.00 Pranešimai iš fronto, Vyriausios vokiečių karų vadovyb

Vienybės kelias

Šaukių lietuvių burtis prie lietuvio
Ir gyva širdži prie gyvos širdies,
Kad tamšiam vidunaktį nežuve
Pakiltu rytmėčiu gyventi ir žydėt.

Bern. Brazdžionis

Savo prigimtuoj krauju ir pro-
tėviais ne skustis, o tik pasididžiuoti galime. Nebuvo tai net ne-
sugyvenami vaidininkai, nei išdide
ir per tai juokingi pamaivininkai,
nei jausmingi išglebėliai — lepšės,
o žmonės, kurių būdo ir dvasios
savybės buvo darnios. Štai, Dau-
kantas, vaizdžiai atkūrė senovės
lietuvių tipą „Lietuviai Būde“, liu-
dija juos buvus „išvaizdos drāsios
ir malonios, kiekvieno veide nar-
sybė ir kantrybė žydėjo, o malonė
artimo kiekvieno širdyje klestėjo;
stovyla, kalba ir kiekvieno žings-
nis reiškė visus laisvus esančius, ir
deja, tam, kas neteisingai ranka
kuri tarp jų palytėjo ar žodžiu
užgavo: tas ant vienos žekterėjo,
nesgi kelio nedoram nelenkė...
Kiekvienas savo nuopelnui ir už-
darbiu tenkinas, svstimo negeidė,
minédami ne saulės amžių gyven-
sią... Ūkės dūmoje ir jos reikalau-
se tarp visų pasitikėjimas ir vienybė
buvo, kiekvienas šelpė rei-
kalaujanti ir gelbėjo gaištanti...
Vienybė, teisybė ir meilė artimo
tarpi visų klestėjo, broliais vienas
kitą vadino..."

Argi nesigérin štaip nupieštu
visukeropai simpatisku asmeny-
biu paveikslu? Dar daugiau: ar
nesiligti tokios broliškai vienin-
gos tautinės bendruomenės jauku-
mo?

Nuo anu laikų mūsu gadyne skiria
keli sunkūs ir audringi amžiai,
dvasiškai suskalde ir psichiškai
prislėgė mūsų tautą. Ir i mūsų
tautinės bendruomenės buitį jie
yra jnešė apščiai apgalėtinu ele-
mentu, sužalojuisi senovinių tau-
rų jos charakteri. Atkraščiai ir
samongiausiai tas žalojimas vy-
ko pastaraisiais metais; jeigu jis
būtų buvęs pravestas ligi galio,
vienas lietuvių būtu virtęs vilku-
kitam. Laimei, tokio visuotinio
supiudymo bolševikams nepavyko
pasiekti, bet vis dėlto pasisekė už-
veisti vešlia nepasitikėjimo, ne-
apykantos ir kerštamuo piktžole,
kuri, deja, taip plačiai keroja,
jog net kiti mano turi mums išpė-
jamai sušukt gana!

Iš tikruju gana. Neapykanta iš-
gydoma ne dar didesne neapykanta,
bet meile: kerštas panaikinamas
ne dar piktesniu kerštu, bet
teisingu atlaidumu. Ne kurstyti
piktybes naujomis piktybėmis, o
naikinti jas broliškumo dvasia.
Tik tas keliai teveda į senobinį
lietuvių bendruomenės darnumą.

Vokiečiai palankiai atsiliepia apie didžiasias mūsų bendroves

„Deutsche Zeitung im Ostland“ (Nr. 48) labai palankiai atsiliepia apie didžiasias mūsų bendroves „Lietūkis“, „Maista“ ir „Pienocentras“. Laikraščiai pastebi, kad Nepriklausomoje Lietuvos būdovės suvaidinėjimas labai svarbūs vaidmeni. Svarbiausios Lietuvos ūkio sritys buvo kontroliuojamos šiuo pusiavaliybiniu būdovė. Valstybė tuo būdu buvo igalinta

visas ūkio sritis pakreipti reikalinga linkme. Be to, bendrovės turėjo už-
davinį išstumti iš vyraujančios padėties ūkyje žydus. Sitos bendrovės, pastebi laikraščiai, labai daug prisidė-
jusios prie Lietuvos ūkio pakelimo. Siandien jos stovinčios prie naujus
svarbius uždavinius, kurie turi būti
sprendžiami bendro ūkio interesuose.

Vilniaus srityje įvyks naujas žemės pertvarkymas

„Naujoji Lietuva“ (IX. 24. Nr. 74),
darydama Vilniaus apskrities žemės ūkio apžvalgą, rašo, kad bolševikai
1940 m. išperceliai 21.056 ha žemės,
kuri priklauso stambesiems kaip 30
ha ūkiams. Si pavasarį bolševikai
atidavė kitiems valdyti išvežtinių ūki-

ninkų ūkius, bendro ploto 5049 ha.
Dabar, kaip laikraščis praneša, bus
sudarytos žinovų komisijos, kurios nu-
statys ūkininkavimo tinkamumą. Vil-
niaus srityje ir nuspres, kam žeme-
reikalinga palikti ir kam ją duoti.

Kauno miesto gyventojų registracija

Vakar mūsų dienraštyje paskelbta ne-
tiška žinia apie atvykusių į Kauna
apsigyranti asmenų registracija kom-
petentingos vietas štaip atitaiso ir pa-
pildė:

Visi asmenys, gyvena Kaune neisi-
registravę, turi išregistruoti, o išvy-
kusius reikia išregistruoti. Bolše-
viniškais laikais registracijos darbas
buvo prastai tvarkomas, daug žmo-
nių visiškai neįregistruoti; dabar,
kad nebūtų susigrūdimo, registravim-
o darbas atliekamas nuovadomis:

I-ji nuovada (Palangos 1) registravo
š. mėn. 23–25 d. d., II-ji nuovada
(Seimo g. 8, Sv. Zitos Dr. Jos. salė,
lejimas iš Eimūcio g.) rugsėjo 26, 27

Kaip buvo paimtos Oeselio ir Moono salos

Vieno „velnių divizijos“ batalijono žygdarbis

Apie Baltijos salų Moono ir
Oeselio (estų vadinamos Saare-
maa) paémimą laikraštis „DZ im
Ostland“ pateikia šių smulkesnių
žinių.

Arčiausiai prie sausumos (Estijos)
yra Moono sala. Bolševikai,
matyt, ir laukė, kad kaip tik į tą
salą vokiečiai pirmiausia bandys
ipulti, dėl to vakarinėje dalyje jie
buvo paruošę pragarišką sutiki-
mą. Pakraščio vandenys buvo
tirštai užminuoti. Priešlēktuvinė
baterija, patrankos ir bombosvai-
džiai buvo pastatyti tiesiginiam
šaudymui; iš gerai irentyt lizdu
šaudė kulkosvaidžiai ir iš užmas-
kuotų landynių pylė šauliai. Van-
denys buvo iškypa suvaryti į dug-
nų medinių polai — kliūtys am-
fibiniams tankams, plaukiojan-
tiems šarvuociams. Bet salą puolé
péstininkai, pirmiausia ḡ vieną
palaiką — vėlaujanti, žengti per bol-
ševikų lavonus arba imti nelais-
vę vokiečių pribloki prie žemės ir
patys šaudydam, kiek tik jų šau-
tuvali.

Visu pirma Moono salos kranta
išdraskė perkūniška sunkiųjų

lengvųjų granatu audra. Tuoj po
to iš nakties tamsumos išnėrė vo-
kiečių puolamieji laivai, kuriuose
sėdi kareiviai nusėjo kranta kulk-
osvaidžių lietuvių. Ten gi, krante,
už akmeninių užtvarų buvo pirmo-
ji bolševiku pasipriešinimo li-
nija. Tas užtvaras reikėjo žūt-būt
pirmuoju puolimu paimti, nes kitaip
visas puolimas nuleis niekais.
Laivai dar nespėjo visiškai pri-
plaukti prie kranto, o kareiviai
jau išsoko į vandenį. Ligiai krūtinės,
ligi kaklo vandenys, iškélé aukštyn,
kad nesušlapė, šautuvus ir
šaudmenis, jie veržesi pirmyn
penkiadesimt, šimtai, pusantro
šimtų metru, kol atsidurė prie už-
tvarų. Už jų bolševikų jau nebe-
buvo: netikėto užpuolimo išga-
dinti jie išbėgojo. Prie tu užtvarų
sukritę, puolėjai išgulėjo kele-
ta valandu, nesiliaujančios prie-
šo ugnies pribloki prie žemės ir
patys šaudydam, kiek tik jų šau-
tuvali.

Geras dvi valandas taip išlau-
kė tas vokiečių batalijonas, kol

pagaliau pasigirdo motorų urzimas:
atplaukia parama. Tą urzimą
tuoj užrenkė sprogimai visų
rūšių kalibru granatu, kurias bol-
ševikai sutelkė į antrają puolėjų
vilni. Tie, kurie išlipo į krantą,
jau brovėsi už užtvarus, o laivai
gabeno atgal užmuštuosis ir su-
žeistuosis. Daug laivų buvo ap-
daužytų, kai kuriuos išdegusius
bei suskaldytus blaškė bangos.

Tuo metu viršum salos pasirodė
Messerschmitt naikintuvas ir Ju 88, kurie jungia
Mooną su Oeselio salą? Ar bolševi-
kai neapšaudys jo taip, kad ir
ta salą teks imti su puolamuju
laivų pagalba? Tą pylimą pirmosios
dalys pasiekė jau antrosios
dienos vakarą, pataisė bolševiku
greitosiomis ivykdytus sprogdini-
mus, ir kitą ryta ilga vokiečių
pėstininkų kolona traukė juo vi-
siškai neklidoma.

I Oeselį buvo nuseita greičiau,
kaip tikėta. Iprastos miško bei
pelkių kautynės, naktiniai bolše-
viku priešpuolai — ir sala vokie-
čių rankose.

jau turėjom 800 metrų. Išgirdus
šią žinią, jau buvo aišku, kad žygis
yra pavykęs. Popiet pavyko
atgabenti sunkiųjų pabūklų, šaud-
menų ir maisto. Visa tai buvo
gabenama per dieną ir per naktį,
kol prieš rinktinę bolševikų ka-
riuomenė stovėjo pakankamai di-
delės jėgos.

Bet dabar prieš akis kilo nau-
jas klausimas: ar pasiseks paimti
sveiką ir nesusprogdintą apie 2
km ilgio pylimą, kuris jungia
Mooną su Oeselio salą? Ar bolše-
viku neapšaudys jo taip, kad ir
ta salą teks imti su puolamuju
laivų pagalba? Tą pylimą pirmosios
dalys pasiekė jau ant pylimo
išpripriešinti. Dažnai vokiečių pė-
stininkams tek davuo žengti per bol-
ševikų lavonus arba imti nelais-
vę vokiečių pakrikusias ir demo-
ralizuotas jų gaujas.

Taigi, ryto metą išsyk tebuvo
uzimta pusantro šimto metru gi-
lumo kranto juosta; apie pietus
si chemijos pramonė, kurioje ap-
dirbami anglies derivatai, o be to,
išvairios druskos.

Apie pusę sovietų druskos
gaunama Doneco baseine.

Reikiama elektros energija gaminia
stambios jėgainės, kurios iš vienos
pusės susijusios su Dniepro pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės mies-
tuose, kurie vienas po kito išdygo
šioje srityje. Ginklavimosi pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės mies-
tuose, kurie vienas po kito išdygo
šioje srityje. Ginklavimosi pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės mies-
tuose, kurie vienas po kito išdygo
šioje srityje. Ginklavimosi pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės mies-
tuose, kurie vienas po kito išdygo
šioje srityje. Ginklavimosi pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės mies-
tuose, kurie vienas po kito išdygo
šioje srityje. Ginklavimosi pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės mies-
tuose, kurie vienas po kito išdygo
šioje srityje. Ginklavimosi pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės mies-
tuose, kurie vienas po kito išdygo
šioje srityje. Ginklavimosi pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės mies-
tuose, kurie vienas po kito išdygo
šioje srityje. Ginklavimosi pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės mies-
tuose, kurie vienas po kito išdygo
šioje srityje. Ginklavimosi pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės mies-
tuose, kurie vienas po kito išdygo
šioje srityje. Ginklavimosi pramo-
nės įmonės perėjo nuo pusiau fab-
rikų gaminimo prie užbaigtų ga-
minių, ir tokiu būdu savo reikšme
jie sekia tuo po Maskvos ir Lening-
rado ginklavimosi įmonės. Su gele-
žies apdirbimo pramone yra susiju-
oti plieno gaminiai sudaro pag-
rindą mašinų ir metalo apdirbimo
pramonei. Garvežiai, prekių vago-
nal, irrankių mašinos, žemės ūkio
mašinos, kasyklų irentimai — vi-
si tai gaminama pramonės